

INTERPROVINCIALE COMMISSIE HERINDELING VIJFHEERENLANDEN

IPC VERSLAG van het gesprek met het college van B&W van Culemborg d.d. 15 april 2016 in het provinciehuis van Utrecht, dit in het kader van de herindelingsprocedure van de gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik met als doel de vorming van de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden per 1 januari 2018

Aanwezig:

Namens het college van B&W van Culemborg:

Roland van Schelven, burgemeester

Joost Reus, wethouder

Leo Vonk, gemeentesecretaris

Namens de IPC:

Roel Wever, procesbegeleider IPC

Hans Versteeg, beleidsadviseur provincie Utrecht/verslaglegging

---

De heer Wever opent het IPC-overleg. Hij voert namens de IPC het gesprek omdat de agenda van de IPC op korte termijn niet meer afgestemd kon worden met de agenda van het college van Culemborg. Dit gesprek van de IPC vormt een formeel-procedureel vervolg op het oriënterend gesprek van 8 april. Vervolgens licht hij de herindelingsprocedure en de planning nader toe. Afgesproken wordt dat de gespreksdeelnemers het (vertrouwelijke) conceptverslag van dit gesprek eerst ter correctie zullen ontvangen. De verslagen worden uiteindelijk onderdeel van het herindelingsontwerp dat ter inzage wordt gelegd en het vertrouwelijke karakter van dit verslag is vanaf dat moment niet meer van kracht.

1. Algemeen

Hoe beoordeelt Culemborg de voorgenomen samenvoeging van Leerdam-Vianen-Zederik tot de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden per 1-1-2018?

De heer Van Schelven meldt dat Culemborg de voorgenomen samenvoeging van Leerdam-Vianen-Zederik tot een nieuwe gemeente Vijfheerenlanden buitengewoon positief beoordeeld. De bestuurlijke opschaling is een herkenbaar proces. De buurgemeenten Geldermalsen, Lingewaal en Neerrijnen verkennen hun bestuurlijke toekomst waarbij bestuurlijke opschaling een te onderzoeken variant is. Tegelijk loopt er een proces van Culemborg-Geldermalsen-Tiel waarbij een gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (GR BWB) in 2015 is ingesteld. De heer Vonk merkt aanvullend op dat dit een collegeregeling is en in deze regeling zijn afspraken vastgelegd over samenwerking op het gebied van vrijwel alle bedrijfsvoeringstaken. Het doel is om voordeel te behalen op de vier K's: minder kosten, minder kwetsbaar, meer kwaliteit en meer kansen voor de medewerkers.

Kortom langs de Gelderse kant van de Diefdijk vinden ambtelijke c.q. bestuurlijke opschalingstrajecten plaats en nu komt daar een stevige partner aan de ander kant van de Diefdijk bij. Dat vindt Culemborg een goede ontwikkeling.

Er is van oudsher een sterke sturing vanuit de provincie Gelderland op regionale samenwerking waarbij congruentie wordt nagestreefd. Regio Rivierenland is een samenwerkingsverband van 10 gemeenten en

de ontwikkeling van de economie is een belangrijke doelstelling (langs A15 en A2, rivieren en spoor). In de regio zijn ongeveer 5 a 6 gemeenschappelijke regelingen langs de provinciegrens georganiseerd zoals de GGD-Gelderland Zuid en de omgevingsdienst Rivierenland.

Vervolgens wordt door de drie sprekers een aantal voorbeelden van samenwerking met Vianen en Leerdam genoemd:

- Met Leerdam wordt samengewerkt over ontwikkelingen rondom de Turkse en Molukse Nederlanders;
- Met Leerdam en Vianen vindt periodiek (kennis) uitwisseling plaats op collegeniveau;
- De Hollandse Waterlinie vormt tussen Culemborg, Leerdam en Vianen een verbindend element voor de samenwerking;
- Met Vianen is met succes samengewerkt om de sluiproutes rond Everdingen-A2 aan te pakken;
- De projectleider nieuwbouwwijk Hoef en Haag (Vianen) heeft regelmatig (afstemmings)overleg met Culemborg.
- In Culemborg zijn twee goed aangeschreven scholen voor het voortgezet onderwijs gevestigd. Met buurgemeenten vindt overleg plaats over diverse aspecten van veiligheid;
- Everdingen (kern van Vianen) is qua voorzieningen op Culemborg georiënteerd;
- In het Rivierengebied (weerskanten van de Lek) wordt op een prettige manier samengewerkt tussen de betrokken gemeenten.
- In Culemborg is de Woningbouwvereniging Kleurrijk Wonen gevestigd met woningbezit ook in Vianen, Tiel en Geldermalsen.

2.Regionale samenwerking

Wat betekent de voorgenomen fusie voor de regionale samenwerking en de bestuurskracht in de regio?

De heer Van Schelven antwoordt dat de bestuurskracht in de regio met de vorming van de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden wordt versterkt. Er komt een grote en sterke gemeente en dat zal de samenwerking makkelijker maken. Ook zal het aantal gesprekspartners voor de regionale samenwerking afnemen.

Zou het voor Vijfheerenlanden uitmaken of het in Zuid-Holland of Utrecht komt te liggen?

Er is een sterke ondersteuning voor de gemeente om zaken tot stand te brengen vanuit Utrecht, is ook meer nabij dan Zuid-Holland. De oriëntatie van het noordelijk deel van de gemeente is meer op Utrecht gericht. Inwoners van Meerkerk kunnen bijvoorbeeld voor hun zorgvoorzieningen naar Gorinchem gaan maar vaak is Nieuwegein (ziekenhuis, theater e.d.) dichterbij. Overigens trekken inwoners zich weinig aan van bestuurlijke grenzen; zij ervaren over het algemeen geen bestuurlijke grenzen voor hun maatschappelijke, economische en sociale leefomgeving.

In dit verband worden de resultaten van het onderzoek van atelier Tordoir gemeld, die door Tiel was gevraagd om een analyse op te stellen van de economische en maatschappelijke samenhang tussen Tiel en haar omgeving.

Voor de economische ontwikkeling in Rivierenland zijn de assen A15 en vooral A2 van belang.

Culemborg kan zich daarom voorstellen dat de samenwerking van Vijfheerenlanden met de U10 van belang is. Het (bestuurlijk) netwerk is belangrijk en dat je elkaar binnen dat netwerk goed kent. Vanuit Culemborg zijn Utrecht en Den Bosch allebei makkelijk bereikbaar. Dat geldt ook voor het MBO-onderwijs (Willem I in Den Bosch, In Holland in Utrecht). Komt ook door de uitstekende OV-verbindingen.

Wat betekent de beoogde fusie voor de samenwerkingsverhoudingen in de regio (algemeen), en in het bijzonder uitgesplitst naar de domeinen van samenwerking zoals voor veiligheid, omgevingsdiensten en sociaal domein (brief van Giessenlanden, Molenwaard en Gorinchem).

De heer Van Schelven antwoordt dat hij als voorzitter van de regio Rivierenland in meerdere bestuurlijke clusters opereert. Binnen dit samenwerkingsverband zijn ontwikkelingen gaande die betrekking hebben op ambtelijke fusie, bedrijfsvoeringorganisatie en fusie van gemeenten. De rode lijn en constatering bij deze ontwikkelingen zijn dat er steeds grotere bestuurlijke blokken ontstaan. De bestuurlijke drukte wordt daardoor minder, neemt door vermindering van het bestuurlijke partners dus af. Dit is een toekomstig perspectief voor de regionale samenwerking.

Het grondgebied van Culemborg maakt zichtbaar deel uit van de Waterlinie. De Nieuwe Hollandse Waterlinie biedt de regio kansen voor cultureel erfgoed, recreatie en lokale economie. Het is belangrijk dat er dan goed wordt samen gewerkt. Er zijn daarom regelmatig bestuurlijke ontmoetingen en door goede afstemming wordt bereikt dat de forten in de regio elkaar goed aanvullen. Er is bijvoorbeeld een brouwerij in Everdingen en het fort Werk aan Spoel, en met een fortenroute wordt een goede ontsluiting van het gebied en met de natuur bereikt.

Er is een goed en laagdrempelig contact in de regio op bestuurlijk en ambtelijk niveau.

Culemborg ligt in Gelderland maar de oriëntatie voor een aantal (regionale)voorzieningen is op Utrecht maar ook op Nieuwegein. Voor de gezondheidszorg gaan inwoners bijvoorbeeld naar het UMC of St. Antonius ziekenhuis maar niet naar Tiel. De inwoners gaan voor (regionale) culturele voorzieningen zoals het muziekcentrum en het theater naar Utrecht.

Op het gebied van veiligheid en rampenbestrijding is er regelmatig contact tussen de Lekgemeenten. Bij calamiteiten is direct contact nodig en dat hebben de burgemeesters goed met elkaar geregeld. Culemborg heeft een actief contact met Leerdam en Vianen, met Zederik is een minder intensief contact.

Wat is volgens Culemborg het toekomstig perspectief voor de regionale samenwerking?

Als eerder opgemerkt zal de tendens van opschaling en afname van het aantal gemeenten zich naar de toekomst blijven voortzetten. Ook in de regionale samenwerking zal opschaling een tendens zijn. Er ontstaan grotere eenheden. Voor de steden is belangrijk dat er solide werkorganisaties ontstaan die de (wettelijke) taken en (bestuurs)opdrachten goed aankunnen.

In Culemborg zet de ontkerkelijking zich voort en de rol van de kerkgemeenschap in het sociale domein neemt daardoor verder af. De inwoners doen daarom steeds meer een beroep op de gemeente en deze ontwikkeling vraagt om sterke bestuurlijke eenheden.

De heer Reus merkt een dilemma op van ambtelijke en bestuurlijke opschaling, namelijk hoe kunnen de inwoners in voldoende mate betrokken worden bij het bestuur en omgekeerd. Een ander aspect vormt de integrale samenwerking tussen gemeenten. In dit verband van verbonden partijen wordt ook opgemerkt de gewijzigde rol van de raad. Hoe houd je als raadslid voldoende grip op de gemeenschappelijke regelingen.

Verwacht u dat een nieuwe gemeente Vijfheerenlanden verandering brengt in regionale voorzieningen van Gorinchem? (vraag voor Gorinchem, Lingewaal, Giessenlanden en Molenwaard)

De heer Van Schelven heeft het beeld dat het noordelijk deel van Vijfheerenlanden is georiënteerd op Nieuwegein voor wat betreft regionale voorzieningen (winkelbestand, theater, onderwijs, ziekenhuis

e.d.), voor voortgezet onderwijs zijn inwoners ook georiënteerd op Culemborg. Deze regionale oriëntatie zal na de fusie niet veel veranderen.

3.Communicatie

Het overleg heeft een vertrouwelijk karakter. Het verslag van het overleg wordt gevoegd bij het herindelingsontwerp en is dan pas openbaar. Het college van B&W kan wel eerder mededeling doen over hun eigen opvatting over de herindelingsprocedure.